

NISTE SAMI

Preuzeli ste njegu teško bolesnog člana obitelji: Tko vam može pomoći?

Neformalni njegovatelji čine nevidljivu mrežu skrbi bez koje bi zdravstveni i socijalni sustav kolabirao. Teret koji nose najčešće prepoznaju tek udruge civilnog društva koje pokušavaju popuniti praznine tamo gdje država zakazuje.

Objavljeno prije 4 tjedna | 30. 09. 2025.

Autor **Silvija Novak**

U Hrvatskoj danas živi oko pola milijuna neformalnih njegovatelja. To su ljudi koji bez naknade skrbe o svojim roditeljima, djeci, partnerima, prijateljima ili susjedima. Oni pomažu starijima, bolesnima, nemoćnima i umirućima.

Bez njih bi se sustav socijalne i zdravstvene skrbi urušio. No, institucionalna podrška najčešće je oskudna, a često je uopće ni nema. Upravo zato važnu ulogu preuzimaju udruge civilnog društva, koje na terenu popunjavaju praznine koje sustav ne uspijeva pokriti.

“Kao Udruga pružamo pomoć mnogima koji brinu o svojim najbližima pa smo itekako svjesni činjenice je da je nebrojeno problema vezano za neformalne njegovatelje. Što se institucionalne podrške tiče, dosta je stvari i oblika pomoći koji na papiru postoje, ali se u praksi ne primjenjuju”, kaže nam **Ljerka Pavković** predsjednica udruge Palijativni tim LiPa iz Pakraca. To je jedna od rijetkih udruga koje pružaju sveobuhvatnu podršku oboljelima i njihovim obiteljima.

OGLAS

Institucije postoje, ali rijetko pomažu dovoljno

U teoriji, sustav predviđa institucionalnu skrb kroz socijalne i zdravstvene usluge. Postoje domovi za starije, bolnice, mobilni palijativni timovi pa čak i zakoni koji jasno definiraju pravo na skrb. No, u praksi su kapaciteti daleko manji od potreba.

“Institucionalna skrb u Hrvatskoj postoji vezano i za socijalnu i za zdravstvenu skrb starih, nemoćnih, bolesnih te onih koji boluju od neizlječivih bolesti, ali je nedostatna i rezervirana za manji broj osoba u potrebi obzirom na velike potrebe. Obitelji, odnosno neformalni njegovatelji; djeca, roditelji, prijatelji; nemaju informaciju koje vrste pomoći postoje, kuda krenuti i vrlo često nailaze na zid”, govori naša sugovornica. “Obiteljskih liječnika nedostaje i često se mijenjaju, često su na raspolaganju tek jednom tjedno, osobito u ruralnim područjima. Ustanova za skrb nema dovoljno, skrb u njima je neadekvatna ili preskupa”, nastavlja Pavković.

Ipak, naglašava da se posljednjih godina može vidjeti napredak. Posebno ističe skrb za branitelje kroz veteranske i braniteljske centre, kao i sve važniju ulogu mobilnih timova. No za većinu ljudi ključnu ulogu ipak preuzimaju udruge civilnog društva.

Udruge u različitim dijelovima Hrvatske provode projekte financirane iz domaćih i europskih fondova. Zahvaljujući njima mnoge obitelji dobivaju podršku; od najjednostavnijih kućanskih poslova i posudionica medicinske opreme do druženja, šetnji, edukacija ili 24-satnih SOS telefona.

Ljerka Pavković (foto: privatni album)

“Udruge pružaju razne vrste pomoći; od informiranja i edukacije do direktne pomoći koju pružaju volonteri. Zahvaljujući projektima koje udruge ostvaruju skrb je sve bolja; od pomoći u kućanskim poslovima, šetnji, druženja u kući bolesnika, uključivanja u razne aktivnosti kroz kreativne tehnike, do posudionica pomagala. Projekt Zaželi postaje sve više prepoznatljiv i pruža razne mogućnosti pomoći u kući”, navodi Pavković.

No, ostaje pitanje: traže li ljudi uopće pomoć ili se unaprijed pomire da su sami? “U sredinama gdje je sustav umrežen i udruge civilnog društva su razvijene, osobe u potrebi traže pomoć osobno ili preko prijatelja. Na SOS telefonu dobiju pomoć. Ali nisko obrazovanje, teško zdravstveno stanje, niska psihološka otpornost, obiteljski konflikti, zahtjevna skrb, socijalna izolacija, stigma, neinformiranost, neprepoznavanje uloge njegovatelja, nedostatak formalne podrške; sve to mogu biti razlozi zbog kojih se ljudi prepuštaju sami sebi. To se reflektira na cijelu obitelj i na kraju na društvo u cjelini. Čovjek je društveno biće i nikad ne smije biti prepušten sam sebi”, upozorava Pavković.

Kome se prvo obratiti?

“Preporuka je krenuti od obiteljskog liječnika. Najvažnije je komunicirati s osobama od povjerenja, stupiti u kontakt s onima koji imaju slično iskustvo, skupiti sve moguće informacije vezano za dostupnost potrebnih usluga i širiti krug osoba koje mogu pomoći. Najveća greška je prepustiti se i osloniti se samo na sebe”, savjetuje predsjednica Udruge LiPa.

Dodaje kako je važno znati da postoje udruge specijalizirane za različite bolesti, a njihovi kontakti su javno dostupni. “Naša udruga, primjerice, ima SOS telefon 24 sata dnevno, sedam dana u tjednu, tijekom cijele godine. Umreženi smo sa sustavom”, kaže Pavković. Iako institucionalna podrška još uvijek škripi, mreža udruga diljem zemlje pokazuje da nitko ne mora ostati potpuno sam. No, prvi korak je – potražiti pomoć.

Udruge i organizacije kojima se mogu obratiti neformalni negovatelji

Palijativni tim LiPa (Pakrac) – pruža palijativnu skrb oboljelima i njihovim obiteljima; nudi SOS telefon 0–24, edukacije, psihosocijalnu podršku, koordinaciju i praktičnu pomoć.

La Verna – volonteri u palijativnoj skrbi (Zagreb) osiguravaju volonterske kućne posjete, psihološka i duhovna podrška, edukacija volontera.

Hrvatska udruga prijatelja hospicija (Zagreb, nacionalno) – hospicijska i palijativna skrb, ublažavanje boli, psihološka podrška i savjetovanje obitelji.

Krijesnica (Zagreb) – podrška obiteljima djece i mladih oboljelih od malignih bolesti; informiranje, savjetovanje i uključivanje u aktivnosti.

Krugovi (nacionalno) – zalažu se za razvoj palijativne skrbi u Hrvatskoj, podižu svijest, izrađuju prijedloge zakonskih i sistemskih rješenja.

Hrvatska udruga Alzheimerova bolest (HUAB) – pomaže obiteljima osoba s Alzheimerovom i drugim demencijama kroz edukaciju, savjetovanje i podršku.

Udruga Dodir nade (Zagreb) – posudionica medicinske i ortopedske opreme, mobilni timovi negovateljica i volontera, pomoć u domu.

Inkluzija – Udruga za promicanje inkluzije (Zagreb) – provodi program Predah od skrbi koji omogućava roditeljima i negovateljima osoba s invaliditetom odmor i stručnu podršku.

Društvo “Hrvatska žena” (Vinkovci) – osnažuje neformalne negovatelje i starije kroz savjetovanje, psihološku i praktičnu pomoć, posudbu opreme i “predah od skrbi”.

Ovaj prilog je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.

SVE O TEMI: #LJERKA PAVKOVIĆ #NEFORMALNI NJEGOVATELJI

VIŠE S WEBA

Jedno od najopasnijih dalmatinskih raskrižja napokon će dobiti rotor, radovi kreću u roku od tri mjeseca

Sinner potvrdio da ima djevojku, manekenku porijeklom iz Srebrenice

Hajdukov proračun za transfere je nula eura

TUDORA SMIJENIO HRVAT
Evo koliko će mu Juventus morati isplatiti

Jučer smo pomaknuli sat:
kako preživjeti "jet lag" u vlastitom domu

JEDRENJE Scorpio
slavodobitnik ovogodišnje Zadarske koke

Tenisice koje aktiviraju mozak? Nike predstavio nove Mind tenisice i otkrio revolucionarnu tehnologiju

Veliko slavlje na Rujevici:
Rijeka u nastavku slomila Spartu i stigla do prve pobjede u Konferencijskoj ligi

Nije prošla ni trećina sezone, a Vukovar je pobjedom nad Dinamom ostvario pravi raritet u HNL-u

Sponsored by Midas

Mi smo medij zajednice. Razbijamo predrasude o starenju i starosti – živimo. Pratimo teme zdravlja, zdravstvene, obiteljske i mirovinske politike, politike, kulture, zabave, znanosti i životnog stila. Želimo vas ohrabriti, povezati i inspirirati kako biste zdravije i aktivnije uživali u životu. Poštujemo različitosti, promoviramo toleranciju i potičemo argumentiranu raspravu. Naš moto je: Živite zadovoljno, živite dobro.